

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1310785/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודאילוח

המערערת (בערעור אחד) ומשיבה (באחר): פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יאיר שיבר ועו"ד דורון שיבר)

נגד

המשיב (בערעור אחד) ומערער (באחר): פלוני (ע"י ב"כ עו"ד רמי ביאזי)

הנדון: סמכות מכוח כריכת עניין רכושי מסוים בהסכמה במנותק משאר ענייני הרכוש ואף שקודם לכן הייתה הסמכות בכולם בידי בית המשפט; מזונות ילדים

פסק דין

לפנינו ערעורים של האישה ושל האיש נגד שני פסקי דין של בית הדין האזורי – מתאריך (מוצאי שבת) ז' בניסן התשפ"א (20.3.21) בעניין מכירת הדירה המשותפת על ידי כינוס נכסים, ומתאריך ל' בניסן התשפ"א (12.4.21) בעניין גובה המזונות.

להלן נדון בכל אחד מהערעורים בנפרד.

ערעור האישה

בפסק הדין מתאריך ז' בניסן התשפ"א (20.3.21) נקבע שהדירה המשותפת תימכר לאלתר, לצורך כך בית הדין מינה את באי כוח הצדדים כונסי הנכסים למכירת הדירה. פסק דין זה ניתן כהמשך לסעיף ד' להסכם הגירושין שקיבל תוקף של פסק דין בבית הדין האזורי ביום ל' בתשרי התש"ף (29.10.19), שבו הוסכם בזו הלשון:

ד. דירת הצדדים תצא למכירה בשוק החופשי ובמידה ולא תימכר תוך שישה חודשים בית הדין ימנה את באי כוח הצדדים לצורך מכירת הדירה. מחלקה של האישה מתמורת הדירה תקוזז לטובתו של האיש מחצית דמי שימוש ראויים עבור מגורי האישה בדירה על פי שמאי שימנה בית הדין.

עילת הערעור המרכזית של האישה נגד קביעה זו היא בשאלת הסמכות של בית הדין.

לטענת האישה ענייני הרכוש מתנהלים בבית המשפט לענייני משפחה בהליך שהתחיל לפני עריכת ההסכם הנ"ל. 'ענייני הרכוש' לטענת האישה כוללים הן את איזון המשאבים בין הצדדים בהתאם לחוק יחסי ממון והן את סוגיית פירוק השיתוף בדירה ואת אופן המכירה שלה.

לטענת האישה מאחר שבבית המשפט לענייני משפחה מתנהל הליך שיפוטי בעניין הזכויות הכספיות המגיעות לאישה, הכולל את היוון הזכויות העתידיות ואת זכותה לקבל מחצית מהבונוס שקיבל האיש לאחר מועד הקרע, ומאחר שהאישה מבקשת לרכוש את חלקו של האיש בדירה מהזכויות הכספיות שתקבל, מבקשת היא להמתין עם הרכישה עד לסיום ההליך הרכושי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לטענת האישה כך גם משתמע מהחלטתו של בית המשפט לענייני משפחה, שפירוק השיתוף בדירה ייעשה רק לאחר סיום ההליך הרכושי בהחלטה שיפוטית. בהתאם לתיאור זה טוען בא כוח האישה שהסמכות לדון בענייני הדירה כחלק מענייני הרכוש היא של בית המשפט ולא של בית הדין. לטענת האישה בסעיף ד' של ההסכם הנ"ל נקבעה רק הפרוצדורה למכירת הדירה, שתיעשה על ידי בית הדין שהוא שימנה כונסי נכסים, אך לא הסמכות לפירוק השיתוף בפועל שהיא נתונה לבית המשפט במסגרת הסמכות שהקנו לו שני הצדדים לדון בענייני הרכוש. בא כוח האישה נשען בטענה הנ"ל גם על האמור בסעיף ט' להסכם הגירושין הנ"ל, שזו לשונו: "התביעות הרכושיות ימשיכו להידון בבית המשפט לענייני משפחה."

לטענת בא כוח האישה בסעיף זה הוסכם מפורשות שענייני הרכוש יידונו בבית המשפט ולא בבית הדין, ובכלל זה גם שאלת פירוק השיתוף בדירה. לטענתו הסכמת האישה למכירת הדירה בהקדם האפשרי על ידי בית הדין נועדה רק כדי לאפשר את הפרדת המגורים לצורך סידור הגט, ולא להענקת סמכות לבית הדין.

לעומתה טוען האיש שבהסכמות שאליהן הגיעו הצדדים לצורך סידור הגט, שבהן נקבעו גם הוראות מעשיות לפירוק השיתוף בדירתם המשותפת הקוצבות זמן של שישה חודשים למכירה על ידי הצדדים וקובעות שלאחר מכן ימנה בית הדין כונסי נכסים, הפרידו הצדדים את עניין פירוק השיתוף בדירה משאר ענייני הממון. לדבריהם, בית המשפט, בהחלטתו שעליה מתבססת האישה, הכיר בהיות הליך פירוק השיתוף בדירה מתבצע על ידי בית הדין שהחל בהליך על ידי מינוי שמאי, ולכן החליט בית המשפט להשלים את הליך חלוקת הרכוש באמצעות מינוי אקטואר, שחוות דעתו תאפשר לערוך פירוק שיתוף כולל ותאפשר לאישה לקנות את חלקו של הבעל מהכספים המגיעים ממנו, במסגרת איזון המשאבים.

בית הדין שמע באורך רוח ובקשב רב את הצדדים ובאי כוחם, ולאחר העיון בחומר שבתקן הגיע בית הדין למסקנה שיש לדחות את הערעור בעניין זה ולקבוע שהסמכות לדון בענייני פירוק השיתוף בדירה היא של בית הדין האזורי ללא שום ספק.

אכן הצדדים העניקו בתחילה את הסמכות לדון בענייני הממון לבית המשפט, אך מאחר שההליך בבית המשפט לא החל עדיין בעת הופעת הצדדים בבית הדין ומאחר שלצורך סידור הגט נצרכה הפרדת מגורים נקבע שהבעל יעזוב את הדירה במועד קרוב מחד גיסא כשמאידך גיסא יפעל בית הדין לפירוק השיתוף בדירה במנותק משאר ענייני הרכוש שנשארו בסמכות בית המשפט. במסגרת הסכמה זו, שנקבעה בהסכם וקיבלה תוקף של פסק דין, הפקיעו שני הצדדים בהסכמה את הסמכות מבית המשפט לדון בעניין פירוק השיתוף בדירה והעבירוה לבית הדין וכפי שנקבע בסעיף ד' להסכם.

הפקעת סמכות שכזו מרשות שיפוטית אחת לאחרת יכולה להיעשות בהסכמת הצדדים וכפי שנקבע זה מכבר בע"א 159/82 ויז'נסקי נגד רידר פ"ד לו(4) 757, שם נפסק שאם בהסכמת הצדדים או על ידי התנהגותם הועבר הדיון לערכאה אחרת – בטל כלל הסמכות הנמשכת:

הצדדים עצמם – על פי הסכמה ביניהם או בהתנהגותם – יכולים להביא לכך שאותה רשות שהעניין הובא לפנייה ראשונה תחדל לדון בעניין, והעניין יועבר לדיון אל רעותה. אם, למשל, הוגשה תביעה לבית הדין הרבני, אך זו בוטלה, או התיק בבית הדין "נסגר", אין כל מניעה שבית משפט מחוזי ייזקק לתביעה שתוגש אליו (ראה: ע"א 438/78 [6]). כך הוא גם המצב, אם פסק בית הדין הרבני בתביעת גירושין והסדיר בפסק הדין גם את עניין החזקת הקטינים, ומכוח כלל ההמשכיות מסורה הייתה לו הסמכות לשוב ולדון בעניין החזקתם, אשר

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

התעורר כעבור זמן, אך הצדדים, מתוך הסכמה ביניהם, החליטו לפנות לבית המשפט המחוזי. על כגון דא נאמר בע"א 534/73 [7], בעמ' 492 מול האות ו, על ידי כבוד השופט ויתקון:

אינני רואה כל סיבה, לא במשפט ולא בהגיון, מדוע אין הצדדים יכולים לוותר על ייחודיות הסמכות שהם עצמם הקנו קודם לכן לבית הדין ולהסכים ביניהם להתדיין בבית המשפט המחוזי, אשר מבחינת החוק גרידא, מוסמך אף הוא לדון בסכסוכם.

והוא הדין והוא הכלל בנידון דידן, אף אם הצדדים הקנו לבית המשפט סמכות לדון בענייני הרכוש, התנהגותם והתנהלותם הקנתה והעבירה הסמכות לבית הדין.

סעיף ד' של ההסכם מעניק את הסמכות לדון בפירוק השיתוף בדירה לבית הדין האזורי בהסכמה מפורשת ובהסכמה מכללא. ההסכמה למינוי באי כוח הצדדים ככונסי נכסים – אין לה משמעות ללא סמכות שיפוט של בית הדין לפרק את השיתוף. כונסי נכסים הם ידו הארוכה של בית הדין ולא של הצדדים, כשבעצם בית הדין מפרק את השיתוף בהחלטה שיפוטית, ולצורך ביצוע החלטה זו הוא ממנה כונסי נכסים שיבצעו בפועל את פירוק השיתוף על ידי מכירתה. אין ספק שמאחרי סעיף ד' להסכם עומדת הסכמה של הצדדים לסמכותו של בית הדין. סעיף ט' להסכם משאיר את שאר ענייני הרכוש לבית המשפט, שבכללם הסדר איזון משאבים, מינוי האקטואר, וההכרעה בשאלות שנשארו פתוחות בענייני הזכויות הכספיות.

לשאלה "מדוע הופרדה סוגיית הדירה משאר ענייני הרכוש?" אין משמעות, מאחר שהצדדים העניקו את הסמכות לדון בדירה לבית הדין ללא ספק. גם אם האישה רצתה לזרז את הליך סידור הגט, ובשל כך העניקה את הסמכות לבית הדין, סוף סוף הסמכות הוענקה לבית הדין, ותהא הסיבה אשר תהא.

בהתאם לאמור, בית הדין דוחה את הערעור בעניין זה והסמכות לדון בפירוק השיתוף בדירה היא של בית הדין האזורי.

על אף כל האמור, האישה טענה לפנינו שכאשר נתנה את הסכמתה לאמור בסעיף ד' הנ"ל הניחה שההליך בבית המשפט יסתיים בהקדם וכך היא תוכל לרכוש את חלקו של הבעל בדירה מהזכויות שתקבל. היא לא העלתה על דעתה שההליך יהיה ארוך כל כך ולא יאפשר לה לרכוש את חלקו של הבעל בדירה. יש לנו לשער שהתשתית האמיתית להגשת הערעור היא טענה זו ולא שאלת הסמכות. לדעתנו, האישה יכולה להעלות את טענתה זו לפני בית הדין האזורי, ככל שלא הועלתה לפנינו עד כה ולא נדונה. אין לזה עניין לערעור כלל אלא לבקשת הבהרה מבית הדין האזורי.

ערעור האיש

בית הדין האזורי בפסק דינו מיום ל' בניסן התשפ"א (12.4.21) קבע שהאב יחויב בתשלום מזונות לשני הקטינים בסך של 4,000 ש"ח ללא דמי מדור וללא שסכום זה כולל תשלום מחציות חינוכיות ורפואיות חריגות, וזאת, בהתחשב בעובדה שמדובר במשמורת משותפת מלאה.

האיש ערער נגד גובה המזונות שבפסק דין זה, וטענתו המרכזית היא שבהתחשב בהכנסות הצדדים, בפיטוריו לאחרונה מעבודתו, בהתחשב במשמורת המשותפת ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בסוגיה בבע"מ 919/15, המזונות שפסק בית הדין הם גבוהים ביותר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאחר שמיעת דברי באי כוח הצדדים, ולאחר העיון, אין בית הדין הנוכחי כערכאת ערעור מוצא הצדקה להתערב בגובה המזונות שנקבע על ידי הערכאה הדיונית לאחר שיקול דעת שמתחשב בכל הפרמטרים הרלוונטיים (הכנסות ההורים, הכספים המצויים בידם, צורכי הקטינים, הרגלי החיים שלהם וכדומה) ושאינם מונחים לפנינו. התרשמות בית הדין האזורי מהצדדים שלפניו גם באשר לגרסאות הצדדים ולכנותם, עדיפה על פני התרשמותה של ערכאת הערעור.

ראוי לציין שכאשר הייתה המשמורת של הקטינים אצל האם, נקבעו מזונות בסך 6,000 ש"ח וכנגד החלטה זו לא הוגש ערעור – מה שמוכיח שהאב לא ראה בסכום זה סכום מופרז בהתחשב בהכנסותיו וביכולתו הכלכלית. הפחתת המזונות מסכום זה ל-4,000 ש"ח בעקבות השינוי למשמורת משותפת, כאשר ישנם שני ילדים בגירים שנשארים באופן מלא אצל האישה היא סבירה ביותר, ודאי שאינה מצדיקה את התערבות ערכאת הערעור, ובוודאי לפי מה שהוצג לפנינו, שהאב לא חשף ולא הגיש מסמכים על הכנסותיו.

באשר לבע"מ 919/15 הביע בית הדין בהרכבו הנוכחי את עמדתו בפסק דין נרחב בתיק מס' 1142916/1 (פורסם), ואין צורך לכפול.

יש להוסיף שמכיוון שעדיין לא הוצג לפני בית הדין היקף הכנסות האב, לא חייב בית הדין את האב לעת עתה בהוצאות מדור, מכיוון שהאב מעמיד חלקו בדירה למדור הילדים. פסק הדין למזונות אינו עדיין פסק דין סופי, לפיכך יוכל האב להגיש ערעור על גובה המזונות, אם ירצה, לכשיינתן פסק דין סופי בכל ענייני המזונות.

בהתאם לאמור, בית הדין דוחה את ערעור האישה.

מסקנות והוראות

אשר על כן, בית דין קובע:

- א. ערעורי האישה והאישה נדחים.
- ב. אין צו להוצאות ודמי הערבות שהופקדו על ידי הצדדים יוחזרו להם בהתאם לנהלים.
- ג. בית הדין סוגר את התיקים.
- ד. פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום ד' באב התשפ"א (13.7.2021).

הרב ציון לודאילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה